



БАСЕЙНОВА РАДА НИЖНЬОГО ДНІПРА

вул. Торгова, 37, м. Херсон, 73000, тел.: (0552) 46-04-56, E-mail: b.radandnipro@ukr.net

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова басейнової ради
нижнього Дніпра

Ігор БРАГІНЕЦЬ
19 листопада 2025 р.

ПРОТОКОЛ № 2

засідання басейнової ради нижнього Дніпра

19 листопада 2025 року

м. Херсон

Дата проведення засідання басейнової ради нижнього Дніпра: 19.11.2025 р.

Формат проведення засідання басейнової ради нижнього Дніпра: відео-конференція за допомогою сервісу Zoom.

Час проведення засідання басейнової ради нижнього Дніпра: з 11.00 до 11.45.

Присутні:

50 членів басейнової ради (61 % від загальної кількості членів)

9 запрошених осіб представники обласних центрів з гідрометеорології.

Від Кіровоградської області участь підтвердили:

Роман БАЙДІН - начальник КЛСЗПС Світловодської ГМО;

Олена ПРОХОРОВА - начальник відділу гідрології Світловодської ГМО;

Вікторія БІЛОУС - гідролог I категорії відділу гідрометзабезпечення
Кіровоградського ЦГМ.

Від Дніпропетровської області:

Алла СІРА - начальник відділу гідрології Дніпропетровського РЦГМ;

Василь ГРИНЧАК - начальник Дніпропетровського РЦГМ.

Від Миколаївської області:

Галина ХОРЕНЖЕНКО - начальник відділу морських гідрометеорологічних
спостережень.

Від Харківської області:

Людмила ОЗЕРНА – начальник відділу гідропрогнозів.

Від Запорізького області:

Тетяна СОРОКІНА заступник начальника обласного центру з
гідрометеорології.

Від Полтавської області:

Віра СМІРНОВА – начальник відділу гідрології.

Всього 59 осіб.

Головував: голова басейнової ради нижнього Дніпра Ігор Брагінець.

Порядок денний:

1. Про поточний стан реалізації Плану управління річковим басейном Дніпра (2025-2030) суббасейн Нижнього Дніпра.
2. Оцифровані дані Державного водного кадастру по суббасейну Нижнього Дніпра.
3. Інші питання. Серед інших питань розгляд звернення Управління каналу Дніпро-Донбас та Управління каналів річки Інгулець щодо внесення змін до законопроекту №7577 «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності»

Про затвердження порядку денного засідання басейнової ради нижнього Дніпра та регламенту роботи басейнової ради.

СЛУХАЛИ:

I. Брагінця – голову басейнової ради нижнього Дніпра, який запропонував затвердити порядок денний та наступний регламент роботи:

1. час для доповіді – до 10 хв;
2. час для обговорення – до 5 хв;
3. час для внесення пропозицій та доповнень – до 3 хв.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 50 голосів

«ПРОТИ» - 0 голосів

«УТРИМАЛИСЬ» - 0 голосів

Рішення прийняте 50 голосами, що становить 100% голосів членів басейнової ради нижнього Дніпра, присутніх на засіданні.

ВИРІШИЛИ:

1. Затвердити запропонований порядок денний засідання басейнової ради нижнього Дніпра.
2. Затвердити запропонований регламент роботи басейнової ради нижнього Дніпра.

1. Про поточний стан реалізації Плану управління річковим басейном Дніпра (суббасейну нижнього Дніпра) (2025-2030).

СЛУХАЛИ:

Слухали А. Пузанова – заступника голови басейнової ради, в.о. начальника Басейнового управління водних ресурсів нижнього Дніпра.

Андрій Пузанов звернувся до присутніх з інформацією про поточний стан реалізації Плану управління річковим басейном Дніпра (суббасейну нижнього Дніпра) (2025-2030).

План управління річковим басейном Дніпра на 2025-2030 роки, затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2024 року № 1077-р «Про затвердження планів управління річковими басейнами Дніпра та Дону на 2025-2030 роки».

Одним із розділів ПУРБ є Програма заходів, спрямована на вирішення головних водно-екологічних проблем суббасейну Нижнього Дніпра.

Програмою заходів передбачено 126 заходів в межах суббасейну Нижнього Дніпра: 106 основних заходів, 20 додаткових заходів.

Загальна вартість основних заходів на період 2025 - 2030 роки складає 52802 млн грн, в розрахунку на одного мешканця суббасейну.

На виконання наказу Держводагентства від 08.01.2025 року № 5 «Про виконання планів управління річковими басейнами на 2025-2030 роки», БУВР нижнього Дніпра розпочата робота щодо виконання планів управління. Так у III кварталі 2025 року РОВР/БУВР забезпечено комунікацію з обласними державними адміністраціями, щодо необхідності врахування заходів, передбачених планами, у власних документах короткострокового та середньострокового планування, цільових програмах, інших документах.

Кількість заходів включених до документів короткострокового та середньострокового планування, цільових програмах, інших документах – 37 (27 основних, 10 додаткових), що складає 29,37% від загальної кількості, а також один захід, що стосуються всіх 8 областей, був включений в Кіровоградській, Миколаївській та Херсонській областях. З основних заходів 81,5% це реконструкція та будівництво каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж.

Найкраща ситуація щодо включення заходів в Миколаївській області (включено 100% основних заходів), частково включені заходи у Дніпропетровській, Запорізькій, Кіровоградській, Харківській та Херсонській областях, жодного заходу не включено у Полтавській та Донецькій областях.

Перелік профінансованих заходів:

Захід № 48 «Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж м. Лозова, Лозівської ТГ, Лозівського району, Харківської області». Захід № 91 «Реконструкція каналізаційних очисних споруд та мереж водовідведення м. Олександрія, Олександрійської ТГ, Олександрійського району, Кіровоградської області». Захід № 88 «Реконструкція каналізаційних очисних споруд та мереж водовідведення м. Знам'янка, Знам'янської ТГ, Кропивницького району, Кіровоградської області.»

З метою проведення постійної координації з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами і установами щодо включення заходів ПУРБ до державних, регіональних та місцевих програмних документів, а також здійснення моніторингу реалізації заходів, визначених у додатку 11 ПУРБ щодо досягнення екологічних цілей наказом БУВР нижнього Дніпра від 09 вересня 2025 № 18 «Про утворення міжвідомчої робочої групи» утворено Міжвідомчу робочу групу з питань координації реалізації Плану управління річковим басейном Дніпра у межах суббасейну Нижнього Дніпра.

ВИСТУПИЛИ:

Афанасьєв Сергій Олександрович - директор Інститут гідробіології Національної академії наук України, член-кореспондент НАН України. Він зауважив, що формулювання «призведе до досягнення доброго екологічного стану» краще замінити, в зв'язку з тим, що наразі немає повної інформації щодо моніторингу з визначенням екологічного стану масивів поверхневих вод, а також немає визначених показників, яких необхідно досягти, після тих чи інших заходів. Відмітив, що ці заходи призведуть до покращення екологічного стану,

але не певний, що це призведе до досягнення доброго екологічного стану та запропонував використовувати формулювання «призведе до покращення екологічного стану».

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 50 голосів

«ПРОТИ» - 0 голосів

«УТРИМАЛИСЬ» - 0 голосів

Рішення прийняте 50 голосами, що становить 100% голосів членів басейнової ради нижнього Дніпра, присутніх на засіданні.

ВИРІШИЛИ:

1. Прийняти до відома інформацію.

2. Обласним державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування, відповідним РОВР та БУВР враховувати заходи, передбачені Додатком 11 ПУРБ, у власних документах короткострокового та середньострокового планування, цільових програмах, інших документах.

2. Оцифровані дані Державного водного кадастру по суббасейну Нижнього Дніпра.

СЛУХАЛИ:

Т. Кунафіну - виконавчого секретаря басейнової ради, заступника начальника Басейнового управління водних ресурсів нижнього Дніпра.

Тетяна Кунафіна повідомила, що з метою проведення робіт з оновлення та уточнення даних державного водного кадастру за розділом «Поверхневі води» у частині обліку поверхневих водних об'єктів наказом Держводагентства від 14.06.2024 № 81 утворено робочу групу для проведення робіт з оновлення та уточнення даних ДВК «Поверхневі води».

Мета проведення робіт:

- створити сучасний відкритий цифровий Водний кадастр європейського рівня;
- розширити базу геопросторових даних — включити річки від 5 км і менше (якщо на них є ставки), озера, водосховища та ставки;
- забезпечити публікацію векторних даних у відкритому доступі, зокрема на Національному геопорталі геопросторових даних.

Оцифрування водних об'єктів суббасейну нижнього Дніпра

БУВР нижнього Дніпра спільно з фахівцями відповідних РОВР та БУВР у межах оновлення державного водного кадастру по суббасейну Нижнього Дніпра, упродовж цього року здійснили масштабну роботу :

- Було оцифровано та наповнено атрибутивною інформацією понад 9987 полігональних і 2655 лінійних водних об'єктів
- створено векторні дані для річок довжиною від 5 км, озер, ставків і водосховищ
- актуалізовано дані до атрибутивних таблиць водних об'єктів
- використовуючи методи ГІС-технологій розраховано площі водозбору річок суббасейну

Оновлення державного водного кадастру — це основа ефективного управління водними ресурсами.

ВИСТУПИЛИ:

Коноваленко Оксана Сергіївна - керівниця напряму “Вода” у Громадській спілці «Всесвітній фонд природи Україна» (WWF-Україна). Вона зазначила щодо необхідності отримання доступу до даних і карт з масивами поверхневих вод, антропогенними навантаженнями, ризиками недосягнення доброго екологічного стану та ін., відсутність якого обтяжує роботу природоохоронних організацій. Запитала, чи є можливість отримання доступу до цієї інформації.

Тетяна Кунафіна повідомила, що у зв'язку з воєнним станом та хакерськими діями доступ до багатьох платформ наразі обмежений, тому отримати доступ до даних можна шляхом надсилання офіційного запиту до Держводагентства, за умови надання стаціонарної IP-адреси.

Представник Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної (військової) адміністрації зазначила, що у презентації було сказано, що векторні дані будуть у відкритому доступі і опубліковані, зокрема, на Національному геопорталі геопросторових даних. Також у запрошенні на басейнову раду нижнього Дніпра було додатково надано посилання та пароль на сайт з інформацією по ДВК, тому запитали як надалі можна буде отримувати доступ до інформації.

Тетяна Кунафіна повідомила, що портал Держводагентства Державний водний кадастр: Облік поверхневих водних об'єктів наразі закритий у зв'язку з воєнним станом та за необхідності доступ надається за офіційним запитом до Держводагентства. А посилання за яким було представлено проміжні результати ДВК по суббасейну Нижнього Дніпра є тимчасовим і було надано членам басейнової ради нижнього Дніпра з ціллю ознайомлення та надання пропозицій.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 50 голосів

«ПРОТИ» - 0 голосів

«УТРИМАЛИСЬ» - 0 голос

Рішення прийняте 50 голосами, що становить 100% голосів членів басейнової ради нижнього Дніпра, присутніх на засіданні.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію прийняти до відома та врахування в роботі

3. Інші питання.

Ігор Брагінець — голова басейнової ради нижнього Дніпра повідомив, що до секретаріату басейнової ради Нижнього Дніпра листом від 13.11.2025 № У-19/1251 звернулось Управління каналу Дніпро-Донбас та Управління каналів річки Інгулець листом від 17.11.2025 № 956 щодо внесення змін до законопроекту №7577 «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності».

СЛУХАЛИ:

Ігоря Поставного - начальник Управління каналу Дніпро-Донбас, співдоповідачем був Віталій Курінний - начальник Управління каналів річки Інгулець.

Ігорь Поставний повідомив, що проектом Закону 7577 про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності від 21.07.2022 пропонується:

- включити канали державного значення до складу "меліоративної системи" (ст.1 ЗМЗ у новій редакції) та передати їх управління операторам – державним некомерційним товариствам, створеним Мінагрополітики (ст. 242–245 ЗМЗ). Оператори отримують майно на узуфрукт (ст. 243), надають послуги (забір/доставка/відведення води, захист земель, ст. 245) і встановлюють двоставковий тариф (ст. 245, ч. 10). Наглядова рада (7–11 осіб, ст. 244) утворюється за доходами >50% від послуг і фінансується за рахунок оператора.

Канали державного значення перебувають у сфері управління Державного агентства водних ресурсів України і не плануються до передачі іншим суб'єктам, оскільки вони забезпечують міжбасейновий та внутрішньобасейновий перерозподіл водних ресурсів, а також потреби населення та галузей економіки у воді, що є функцією Держводагентства відповідно до статті 16 пункту 4 Водного кодексу України.

Постановою Кабінету Міністрів України №890 від 6 серпня 2024 року (документ "Деякі питання управління об'єктами водогосподарського комплексу") затверджено перелік каналів державного значення, які є стратегічними об'єктами водогосподарської інфраструктури.

Канали державного значення мають комплексне призначення, що виходить за межі меліорації земель. Їх функції охоплюють:

- міжбасейновий та внутрішньобасейновий перерозподіл водних ресурсів: перекидання води у маловодні регіони, де природні водні ресурси обмежені;

- питне водопостачання: забезпечують постачання води для потреб населення;

- промислові потреби: включаючи підприємства металургії, енергетики та хімічної промисловості, що є критичним для економіки;

- екологічні функції: екологічних попусків, водообміни та запобігання деградації водних об'єктів, наприклад, для підтримання рівня річок або уникнення засолення;

- протипаводковий захист, запобігання шкідливій дії вод: забезпечують регулювання водного режиму для захисту території при проходженні паводку та повеней, запобігання підтоплень;

- стратегічна роль: Постанова №83 від 04.03.2015 відносить чотири канали (Північно-Кримський, Головний Каховський, Дніпро-Донбас, Інгулець) до об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави.

- сільськогосподарська меліорація: лише 30% від загального обсягу водопостачання спрямовується на зрошення сільськогосподарських земель, що підтверджує вторинність меліорації порівняно з іншими функціями (ЗМЗ, ст. 1; Стратегія №688-р).

Проблеми, пов'язані з передачею каналів:

Ризики безпеки: 10.11.2023 року Управління каналу Дніпро-Донбас набуло правового статусу оператора критичної інфраструктури, а 16 об'єктів каналу набули правового статусу об'єктів критичної інфраструктури, відповідно до «Порядку ведення Реєстру об'єктів критичної інфраструктури, включення таких об'єктів до Реєстру, доступу та надання інформації з нього», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2023 № 415.

Постанова №83 від 4 березня 2015 року визначає канали державного значення як стратегічні з грифом "Таємно".

У воєнний час передача управління операторам (навіть державним) створює ризики доступу до конфіденційної інформації. Особливо враховуючи, що канали проходять через регіони, близькі до зон бойових дій або окупованих територій (наприклад, Північно-Кримський канал – Херсонська область та Автономна Республіка Крим; Дніпро-Донбас – Дніпропетровська та Харківська області).

Екологічні ризики: канали виконують екологічні функції (водообмін, протиаварійний захист), які регулюються Держводагентством (ВКУ, ст. 16, п. 7, 11; ЗМЗ, ст. 31: запобігання деградації). Передача операторам може порушити ці функції, оскільки законопроект не гарантує їх пріоритетність (ст. 245 ЗМЗ: пріоритет питного водопостачання, але без чіткого механізму для екології).

Оскільки оператори – державні некомерційні товариства з наглядовою радою (стаття 244 Закону України "Про меліорацію земель"), орієнтовані на економічну ефективність (стаття 242 Закону України "Про меліорацію земель": принцип економічної ефективності експлуатації) та тарифи (стаття 245 Закону України "Про меліорацію земель": двоставковий тариф), а не на екологічне оздоровлення чи протиаварійний захист. Це призведе до пріоритизації меліоративних послуг (30% обсягу води) над екологічними (водообмін, запобігання деградації), порушуючи Водний кодекс України (стаття 16, пункти 7, 11) та Закон України "Про меліорацію земель" (стаття 31), де екологічна безпека – обов'язкова.

У воєнний час послаблення екологічних функцій загрожує деградацією земель, забрудненню водних об'єктів та ризикам для населення, оскільки канали – стратегічні (Постанова Кабінету Міністрів України №83 від 4 березня 2015 року).

Конфлікт із Водним кодексом України: стаття 16 ВКУ (п. 4: забезпечення населення водними ресурсами та міжбасейновий перерозподіл; п. 6: проектування, будівництво, експлуатація водогосподарських систем комплексного призначення; п. 7: екологічне оздоровлення; п. 11: протиаварійний захист) покладає ці функції виключно на Держводагентство. Передача каналів операторам (ст. 242–245 ЗМЗ) дублюватиме ці функції, що може призвести до втрати державного контролю над стратегічними об'єктами.

Конфлікт зі Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, розпорядження від 14.08.2019 № 688-р: дана стратегія не передбачає передачі стратегічних каналів (каналів державного значення) приватним чи напівдержавним структурам на цьому етапі, оскільки це могло б порушити інтегроване управління водними ресурсами. Замість цього акцент робиться на створенні організацій водокористувачів для внутрішньогосподарських систем, консолідації земельних часток (паїв) для збереження технологічної цілісності зрошувальних та дренажних систем, залученні інвестицій у відновлення та модернізацію інфраструктури на основі пріоритетних програм. Перехід до

самофінансування зрошення та дренажу можливий лише після завершення етапу організацій водокористувачів, щоб уникнути кризового стану.

Дублювання функцій: між Програмою №884-р "Про затвердження Державної цільової програми комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року" Розпорядження Кабінету Міністрів України №884-р від 17 вересня 2024 року (відновлення каналів Держводагентством для комплексного водозабезпечення) та операторами (статті 242–245 Закону України "Про меліорацію земель").

Віталій Курінний у своїй доповіді повністю підтримав вищевказане Ігорем Поставним.

Враховуючи зазначене, Управління каналу Дніпро-Донбас та Управління каналів річки Інгулець категорично проти включення каналів державного значення до складу "меліоративних систем" та передачі їх управління операторам – державним некомерційним товариствам, згідно законопроекту 7577.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 50 голосів

«ПРОТИ» - 0 голосів

«УТРИМАЛИСЬ» - 0 голосів

Рішення прийняте 50 голосами, що становить 100% голосів членів басейнової ради нижнього Дніпра, присутніх на засіданні.

ВИРІШИЛИ:

1. Басейновій раді нижнього Дніпра звернутись до Верховної Ради України з проханням розглянути можливість внесення змін до законопроекту №7577 «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності», передбачивши, що канали державного значення, зокрема канали Дніпро-Донбас, Дніпро–Інгулець та Магістральний канал Інгулецької зрошувальної системи, не включаються до складу "меліоративних систем" та не передаються в управління операторам — державним некомерційним товариствам, а й надалі залишаються в управлінні Державного агентства водних ресурсів України.

2. Управлінню каналу Дніпро-Донбас, Управлінню каналів річки Інгулець підготувати проект листа до Верховної Ради України, із зазначеного питання, та до 24.11.2025 року направити до секретаріату басейнової ради Нижнього Дніпра.

Виконавчий секретар



Тетяна Кунафіна